

ת"פ 43708/02/21 - מדינת ישראל נגד אחמד אחמידי, רעפאת אבו כף

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 43708-02-21 מדינת ישראל נ' אחמידי(עציר) ואח'

בפני כבוד השופט יובל ליבדרו
המאשימה:
מדינת ישראל
ע"י ב"כ - עו"ד מורן גז
נגד
הנאשמים:
1. אחמד אחמידי
ע"י ב"כ - עו"ד אבנר שמש
2. רעפאת אבו כף
ע"י ב"כ - עו"ד דמיטרי ורניצקי

גזר דין

מבוא

- נאשמים 1 ו-2 (להלן: "הנאשמים") הורשעו על-פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות ושינוי זהות של רכב, עבירות לפי סעיפים 402(ב) ו-413ט לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"). בנוסף הורשע נאשם 1 בעבירה של מעשי פזיזות ורשלנות, עבירה לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין.
- הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית במסגרת ההסדר וכל צד טען לעונש באופן "חופשי".

כתב האישום

- מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי עובר לתאריך 28.1.2021 סיכמו הנאשמים עם אחר (להלן: "המעורבים"), לשדוד תחנת דלק בבאר שבע. במסגרת זו המעורבים הצטיידו ברכב השייך לאחר (להלן: "הרכב"), במברג, בחפץ חד נוסף, בכיסויי פנים ובכפפות.
- בהמשך, במועד הנ"ל סמוך לפני השעה 23:10, המעורבים החליפו את לוחיות הרישוי של הרכב בלוחיות זיהוי עם מספר אחר וזאת במטרה להקשות על זיהוי הרכב.

באותו מועד עבד ש' נ' (להלן: "המתלונן" או "נפגע העבירה") בחנות הנוחות של תחנת הדלק ועמד מאחורי הדלפק כאשר בחנות שהו לקוחות של תחנת הדלק.

המעורבים הגיעו ברכב לתחנת הדלק ונאשם 2 יחד עם אחד המעורבים יצאו מהרכב כשהם רעולי פנים ועוטים כפפות לידיהם, כשהנאשם 2 מצויד בחפץ החד והמעורב הנוסף מצויד במברג, ונכנסו לחנות.

נאשם 2 והמעורב האחר נכנסו אל מאחורי הדלפק, ניגשו אל המתלונן. נאשם 2 תפס בחולצתו של המתלונן באמצעות ידו, ודרש ממנו לפתוח את הקופה תוך שהוא מאיים עליו עם החפץ החד. כאשר המתלונן פתח את הקופה, המעורב הנוסף, המצויד במברג, נטל ממנה כסף מזומן.

במקביל לכך, נאשם 2 שאל את המתלונן למקומן של סיגריות מסוג "מלבורו אדום" ונטל מעמדת הסיגריות מספר חפיסות. מיד לאחר מכן נאשם 2 והמעורב הנוסף יצאו מהחנות, כשהם נוטלים איתם כסף מזומן בסך של כ-670 ₪ ומספר לא ידוע של חפיסות סיגריות, נכנסו לרכב ונמלטו במהירות מהמקום, כאשר נאשם 1 נוהג ברכב.

סמוך לאחר מכן, השוטר אלון שנסע בניידת כחול לבן וקיבל דיווח על אודות האירוע הנ"ל, הבחין במעורבים נוסעים ברכב. השוטר אלון החל לנסוע אחרי הרכב ובשלב מסוים הפעיל אורות כחולים וכריזה והורה למעורבים לעצור. המעורבים לא שעו להוראת השוטר אלון והחלו בנסיעה מהירה כשהשוטר אלון נסע אחריהם. במהלך הבריחה מהשוטר אלון המשיכו המעורבים לנסוע במהירות וחצו שני צמתים כאשר דולק ברמזור אור אדום.

באחד מהצמתים נאשם 1 שנהג פנה בחדות שמאלה, איבד שליטה על הרכב וכתוצאה מכך הרכב נזרק ימינה והתנגש בסלע שהונח על המדרכה ליד תחנת האוטובוס בצד ימין של הכביש והרכב נעצר. מספר אנשים שעמדו באותה עת בתחנת האוטובוס רצו לצדדים על מנת להימנע מפגיעת הרכב. מיד לאחר מכן, הנאשמים יצאו מהרכב ונעצרו על-ידי המשטרה והאחר הצליח להימלט.

תסקירים

4. בעניינם של הנאשמים התקבלו תסקירים של שירות המבחן.

מהתסקיר בעניינו של נאשם 1 (מיום 29.9.2021) עלה כי הוא בן 20, רווק, מצוי בקשר זוגי והתארס טרם מעצרו, מתגורר בבית הוריו, סיים 8 שנות לימוד, נטש את הלימודים מיוזמתו בשל קשיי הסתגלות ללימודים, כי עד היום אינו יודע קרוא וכתוב, עבד בעבודות מזדמנות לפרקים קצרים כשהאחרונה מהן היא בתחום השמירה. נאשם 1 הביע רצון להשתלב בתעסוקה מסודרת בתחום התיעוש כדי לקדם עצמו באפיקים חיוביים ולצורך בטחון כלכלי.

לעניין העבירות נאשם 1 הודה בביצוען באופן חלקי. נאשם 1 שיתף כי יש לו הכרות קרובה עם נאשם 2, כי התבקש לשמש כנהג בהתאם למסלול שהתוו לו מבלי שהיה מודע לכוונתם של שאר המעורבים לבצע שוד, כי לא הבחין בהתנהגות חשודה של מי מהמעורבים במהלך הנסיעה, כי נקלע לסיטואציה

והבין כי מדובר בשוד רק לאחר שהבחין כי המעורבים יצאו מהרכב כשהם רעולי פנים ובידיהם כפפות וחפצים חדים. נאשם 1 הוסיף כי לא נכח בבצוע השוד וכי המתין ברכב לבקשת המעורבים. ביחס לעבירת שינוי זהות הרכב מסר כי הרכב לא שייך לו, כי לא הוא החליף את לוחיות הזיהוי, כי התבקש לנהוג ברכב מאחר שרק הוא נושא ברישיון נהיגה מתאים. באשר לעבירת מעשי פזיזות ורשלנות הודה נאשם 1 במתואר בכתב האישום המתוקן אך מסר כי ביצע את העבירה על רקע תחושות של לחץ ומצוקה ופעל בהתאם להוראות יתר המעורבים.

נאשם 1 הצר על התנהגותו, מסר כי גדל על ערכים נורמטיביים של שמירה על החוק, כי מבין שנגרר לביצוע העבירות מלחץ חברתי, כי מודע לנזקים הרגשיים שנגרמו לנפגע העבירה וכי הוא מעוניין לפצות אותו, כי מודע שגרם סיכון לנפש בנהיגתו הרשלנית, כי ניתק את הקשר עם חבריו וכי מדובר בחוויה מכוונת עבורו וכי הוא ימנע מקשרים כאלו בעתיד. נאשם 1 שיתף כי זה לו מעצרו הראשון וכי זו הייתה חוויה מטלטלת עבורו.

שירות המבחן התרשם כי חרף קשייו, נאשם 1 הביע רצון לקדם עצמו בקשר הזוגי ובתעסוקה לצורך הגברת בטחונו האישי והכלכלי. לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי נאשם 1 ביצע את העבירות על רקע היגררותו אחר חברה שולית, כי נוטה לפעול באימפולסיביות, כי מתקשה לציית לגורמי אכיפת החוק, כי מתקשה להפעיל שיקול דעת ביקורתי להשלכות מעשיו אף שהיה מודע להתנהגותו האסורה, כי אף שהביע חרטה וגילה הבנה לפגיעה בנפגע העבירה הוא מתקשה לקחת אחריות ונוקט בגישה מצמצמת ומרחיקה וכי דפוסי התנהגותו הבעייתיים נובעים מזהות לא מגובשת ביחס לשמירה על החוק.

שירות המבחן התרשם כי קיים סיכון להמשך מעורבות בפלילים.

שירות המבחן המליץ להטיל על נאשם 1 ענישה מוחשית ומציבת גבולות תוך התחשבות בתקופת מעצרו.

נוכח האמור בתסקיר שירות המבחן, ולמען הסר ספק, בית המשפט בחן עם נאשם 1 עמדתו, וזה חזר בדיון מיום 5.10.2021 והודה בעובדות כתב האישום המתוקן וביקש שלא לחזור מהסדר הטיעון שהושג (עמ' 10 ש' 12-15).

5. **מהתסקיר בעניינו של נאשם 2** (מיום 30.9.2021) עלה כי הנאשם בן 22, רווק, סיים 12 שנות לימוד, עבד לאחר לימודיו במפעל עופות במשך 3 שנים אך פוטר לפני כשנה על רקע משבר הקורונה ומאז התקשה להשתלב בתחום התעסוקה, מתגורר ביית הוריו המתקיימים מקצבאות (אביו מקצבת נכות ואמו מקצבת קיום).

נאשם 2 הודה בביצוע העבירות. מסר כי בצע את העבירות על רקע מצוקה כלכלית במטרה להשיג כסף וסיגריות, כי פעל באופן אקראי בצוותא עם שותפיו איתם יש לו הכרות קרובה. כן מסר כי רעיון השוד נהגה על ידי אחד השותפים במהלך נסיעה לבאר שבע אשר גם הורה והנחה על אופן ביצוע

השוד, כי שיתף פעולה באופן אקטיבי כשהוא נעזר בחפץ חד כפפות וכיסוי לפנים אך ציין כי התכוון להשתמש בחפץ החד לצורך הפחדה בלבד. ביחס לעבירת שינוי זהות הרכב מסר כי פעל בהתאם להנחיותיו של השותף.

נאשם 2 מסר כי מדובר במעידה חד פעמית, כי הוא חש בושה על מעשיו, כי המעשים אינם משקפים את אורחות חייו, כי אינו נמצא בקשר על שאר השותפים, כי השתלב בהליך טיפולי במסגרת מעצרו ממנו הפיק תובנות על התנהלותו הכושלת כשלדבריו התנהגות דומה לא תשנה בעתיד.

שירות המבחן התרשם כי נאשם 2 מבטא תכנים לפיהם הוא מעוניין לקדם עצו לאפיקים חיוביים, להשתלבות בתעסוקה ולהתנהלות נורמטיבית. שירות המבחן שיקף בפני נאשם 2 את התרשמותו והמליץ לו להמשיך באפיק הטיפול בו החל במסגרת מעצרו.

לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי נאשם 2 פעל בעת ביצוע העבירות באימפולסיביות ובאגרסיביות, כי יתכן ומתקשה הוא לראות את מאפייני התנהגותו האלימה והמאיימת ולהבין את חומרת התנהגותו, כי הוא נוטה להיגרר אחרי חברי שולית, כי נטה לתאר את חלקיו המתפקדים מבלי להרחיב על קשריו החברתיים הבעייתיים, כי הוא עלול להגמיש את גבולות החוק באגרסיביות כדרך פתרון למצוקותיו, כי בעדר סמכות הורית מציבת גבול הוא עלול להמשיך להסתבך בפלילים. שירות המבחן התרשם כי קיימת רמת סיכון להמשך מעורבותו בעבירות פליליות ולהתנהגות אלימה.

שירות המבחן המליץ להטיל על נאשם 2 ענישה מוחשית תוך התחשבות בתקופת מעצרו.

טיעוני הצדדים

6. **המאשימה טענה** לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם ביחס לכל אחד מהנאשמים נע בין 3.5 ל-6 שנות מאסר. המאשימה עתרה ביחס לשני הנאשמים לעונש שנע בין 4 ל-4.5 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי.

המאשימה הפנתה בטיעוניה לערכים המוגנים שנפגעו לשכיחות התופעה של שוד תחנות דלק, לתכנון שקדם לביצוע העבירה שכלל הצטיידות באביזרים למניעת זיהויים, הסתייעות ברכב שהחליפו לו לוחית זיהוי כדי להקשות על זיהויו, לנזק הקנייני שנגרם לבעל העסק, לנזק הנפשי שנגרם לנפגע העבירה, לפוטנציאל ההסלמה ולנזק שעלול היה להיגרם לו נפגע העבירה לא היה משתף פעולה, לפערי הכוחות בין הנאשמים לנפגע העבירה, לעובדה כי הנאשמים היו מצוידים במברג ובחפץ חד אחר, לנהיגתו הפזיזה והרשלנית של נאשם 1 ולפוטנציאל הסיכון בנהיגה שכזו, להימלטות מגורמי אכיפת החוק ולסיכון שנשקף לאנשים שהמתינו לאוטובוס כשהרכב התנגש בסלע שהיה ליד תחנת האוטובוס. המאשימה הפנתה למגמה המסתמנת בפסיקה לעניין ההחמרה בעבירות השוד ולמשקל הנמוך שיש לתת בעבירות אלו לנסיבותיו האישיות של הנאשם נוכח הצורך להילחם בתופעה של עבירות אלו והצורך בהרתעת היחיד והרתעת הרבים. המאשימה הפנתה להתרשמות שירות המבחן ולהמלצתו העונשית ביחס לכל אחד מהנאשמים. המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית.

7. **ב"כ נאשם 1 טען** לעונש בכתב והשלים טיעונו על-פה. ב"כ נאשם 1 טען כי כלל העבירות המיוחסות לנאשם 1 מגבשות "ארוע" פלילי אחד שמצדיק קביעת מתחם עונש הולם אחד. ב"כ נאשם 1 טען כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 9 ל-15 חודשי מאסר. ב"כ נאשם 1 עתר לעונש של 9 חודשי מאסר בפועל ולפיצוי מתון.

ב"כ נאשם 1 הדגיש בטיעונו כי נאשם 1 לא לקח חלק ממשי בביצוע השוד ולמעשה חלקו בשוד בא לידי ביטוי בנהיגה ברכב, הובלת המעורבים למקום השוד והמתנה ברכב בעת השוד. ב"כ נאשם 1 ביקש לתת משקל גם לסכום הכסף הקטן שנשדד ולכך שנהיגתו הפזיזה של נאשם 1 אינה נמצאת ברף החומרה הגבוהה בגזרת עבירה.

ב"כ נאשם 1 הפנה להתרשמות שירות המבחן מנאשם 1, לגילו הצעיר ולעובדת השתייכותו לקבוצת ה"בגירים-צעירים", להודאתו בביצוע העבירות, ללקיחת האחריות ולחיסכון בזמן שיפוטי, לעובדה שהוא נעדר עבר פלילי, לחרטה שהביע ולרצונו לפצות את נפגע העבירה, להשתלבותו בהליך טיפולי למניעת אלימות ולכך שהוא עתיד להשתלב בפרויקט "אלון" מה שמעיד על כנות החרטה שהביע, לנסיבותיו האישיות-משפחתיות ולרצונו לניהול אורח חיים יצרני ונורמטיבי. ב"כ נאשם 1 טען כי עונש מאסר ממושך יפגע ביכולתו של נאשם 1 לממש תכניותיו אלו. ב"כ נאשם 1 צרף פסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

8. **ב"כ נאשם 2 טען** כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-30 חודשי מאסר. ב"כ נאשם 2 עתר לעונש של 18 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי מידתי, וזאת ככל שבית המשפט לא ימצא לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם שהציע מטעמי שיקום.

ב"כ נאשם 2 הפנה לתיקון המשמעותי שנעשה בכתב האישום. ב"כ נאשם 2 טען כי מדובר בעבירת שוד ברף הנמוך בגזרת עבירות אלו וכי האירוע האלים היחידים היה תפיסתו של נאשם 2 את נפגע העבירה בחולצתו ואיום עליו באמצעות חפץ חד. ב"כ נאשם 2 הוסיף כי לא נגרם נזק פיזי לנפגע העבירה והוא לא נזקק לטיפול רפואי. לעניין זה ציין כי המאשימה לא צרפה תסקיר נפגע עבירה ומכאן החזקה שלא נגרם נזק לנפגע העבירה. בנוסף הפנה ב"כ נאשם 2 לסכום הכסף הנמוך ולמספר המועט של חפירות הסיגריות שנשדדו ולעובדה כי נאשם 2 לא עבר כל עבירה לאחר ביצוע השוד. ב"כ נאשם 2 הפנה לגילו הצעיר של נאשם 2, לעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, לנסיבותיו האישיות כפי שאלו משתקפות בתסקיר שירות המבחן, למניע הכלכלי שעמד בבסיס מעשיו, לאחריות שלקח על ביצוע העבירות, לחרטה ולבושה שחש ממעשיו, לקושי שחווה במעצר, לדבריו כי מדובר במעידה חד פעמית, להשתלבותו בהליך טיפולי קבוצתי ולפוטנציאל השיקומי בעניינו. ב"כ נאשם 2 צרף פסיקה לתמיכה בעמדתו העונשית.

9. **הנאשמים אמרו דברים.**

נאשם 1 הביע את צערו על מעשיו ומסר כי למד לקח.

נאשם 2 הביע אף הוא את צערו על מעשיו ומסר כי הוא אדם ישר וכי לא יחזור על מעשיו.

דין והכרעה

10. בע"פ 4841/13 עומר ספי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 06.02.2014) (להלן: "עניין ספי") פסקה יא' עמד כב' השופט א' רובינשטיין על ריבוי הפנים של עבירת השוד, מה שמשליך על קביעת מתחם העונש ההולם בכל מקרה ומקרה:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת 'תג העונש' לעבירה זו - אין זה דיון של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דיון של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דיון של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דיון של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דיון של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות..."

בשל הקשר ההדוק בין כלל העבירות שעברו הנאשמים סבורני כי יש לראותן ככאלו המגבשות "אירוע" פלילי אחד וכפועל יוצא יש לקבוע בעניינו של כל נאשם מתחם עונש הולם אחד ונפרד.

בשים לב לאמור ובהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, **סבורני כי מתחם העונש ההולם בעניינם של שני הנאשמים נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר.**

11. הנאשמים פגעו בערכים המוגנים של הגנה על קניינו ושלומו של אדם, בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו ובסדר הציבורי. בעניינו של נאשם 1 נפגעו גם הערכים של הגנה על שלומם וביטחונם של ציבור המשתמשים בדרך, של השוטר שרדף אחריהם ושל יושבי הרכב והגנה על שלטון החוק ונציגיו.

בבסיסה של כל עבירת שוד עומד הרצון לקחת מקניינו של האחר וזאת תוך שימוש באלימות פיזית או מילולית. לא אחת הדגיש בית המשפט העליון את הצורך לעקור עבירה זו המטילה אימה על הציבור, ואשר פוטנציאל ההסלמה לפגיעה פיזית ונפשית בנפגעי העבירה הוא ממשי, וזאת באמצעות ענישה מרתיעה. ראו למשל ע"פ 5265/12 עומר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.12.2012), פסקה 8:

"...עבירה זו אסור לה שתקנה אחיזה במחוזותינו ועלינו לפעול לעוקרה היכן שניתן. עבירת השוד פוגעת בציבור הקורבנות המסוים במסגרת האירוע, כמו גם בכלל האוכלוסייה כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה. על בתי המשפט להעביר מסר מרתיע לכל מי שבוחר להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכם. כאמור, בנסיבות רגילות הרתעה זו צריכה לכלול מאסר בפועל."

"ציבור" עובדי משמרות הלילה בתחנות הדלק, פיצוציות", נהגי מוניות וכדוגמתם המעניקים לציבור שירות בשעות הלילה המאוחרות, חשופים לבדם ומהווים מטרה קלה לכנופיות שודדים. על התגברות התופעה והצורך להגן על שלומם של עובדים אלה כמו על קניינם של בעלי העסקים ראו ע"פ 4812/12 סעדייב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.04.2013), פסקה 4:

"עובדי הקיוסקים נמנים עם שורה ארוכה של עובדים, דוגמת עובדי תחנות דלק ומאבטחים, המעניקים שירות בשעות הלילה לאלה הזקוקים לו. המדובר באנשים אשר עובדים לפרנסתם בעבודות שמטבען אינן פשוטות. בעבודתם חשופים הם למפירי חוק אשר מנצלים את אצטלת הלילה ורדת החשכה לביצוע זממם. לרוב, עובדים אלה נמצאים במקום בגפם, ועובדי האורח המצויים בסביבתם הם מעטים. לא אחת מותקפים 'עובדי הלילה' על ידי יחידים או קבוצות אשר שמו להם למטרה להשיג 'כסף קל' בידועם שהעובד נמצא לבדו ולא יתנגד למתן הכסף כאשר חיוו ושלמות גופו מונחים על הכף. מעבר לנזק הפיזי שגורמים התוקפים לעובדים, הפגיעה הנפשית לנוכח הטרומה שעברו ותחושת חוסר האונים בה הם מצויים הינן גבוהות במיוחד... על בית המשפט לתרום את חלקו ללוחמה בתופעה זו. רשת ההגנה שיכול לספק בית המשפט מתבטאת בהחמרת הענישה שיטיל על מפרי החוק בעניין זה ושתגשים את תכליות ההרתעה והגמול".

ביחס לחומרה שבביצוע העבירה של נהיגה פזיזה ורשלנית תוך ניסיון המלטות מגורמי אכיפת החוק שעבר נאשם 1ראו למשל דברי כב' השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 10149/08 מדינת ישראל נ' מוסלמאן (פורסם בנבו, 24.03.2009), פסקה 8, שאף שנאמרו ביחס לעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תעבורה, יפים הם גם לענייננו:

"בפסיקה מקיפה ועקבית, שב וחזר בית משפט זה על הצורך לנקוט מדיניות ענישה מחמירה במיוחד ביחס לעבירות שעניינן נהיגה פרועה ונטולת-רסן בכבישי הארץ, המתבצעות תוך סיכון ממשי של חיי אדם - הן של נהגים אחרים בכביש, הן של הולכי רגל, והן של גורמי אכיפת החוק - הנעשית תוך התעלמות מכללי החוק והבטיחות, ומהוראות וציוויי הגורמים המופקדים על אכיפתם. תכליתה של מדיניות ענישה זו לבטא מסר של גמול והרתעה לעבריינים המתפרעים בנהיגה בכבישי הארץ, מסכנים חיי אדם, ונמלטים מגורמי אכיפת החוק אגב סיכונם הם, ולהרתיע עבריינים פוטנציאליים מהתנהגות עבריינית דומה, תוך הבלטת המחיר העונשי שעל העברין לשלם על סיכון חיי אדם הנגרם מהתנהגותו, ועל פגיעתו הקשה בגורמים המופקדים על אכיפת החוק..... מדיניות ענישה מחמירה זו יושמה בפועל גם על נאשמים חסרי עבר פלילי, וכן במקרים בהם לא נילוו לעבירות סיכון חיי אדם עבירות נוספות, וגם כאשר תוצאתה של נהיגה פרועה אגב הימלטות מאנשי המשטרה נסתיימה בדרך נס ללא פגע".

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו אינה מבוטלת כלל ועיקר.

הנאשמים חברו וסיכמו יחד עם אחר לבצע שוד בתחנת הדלק. הם הצטיידו ברכב השייך לאחר החליפו לו את לוחית הזיהוי בלוחית זיהוי של רכב אחר על מנת להקשות על זיהויו, הצטיידו במברג ובחפץ חד לצורך ביצוע השוד והגיעו

בשעת לילה מאוחרת לתחנת הדלק ברכב. מעובדה 5 לכתב האישום המתוקן עולה ספק בדבר כך שנאשם 1 יצא מהרכב ונכח בשוד עצמו, וספק זה, גם כעולה מטיעוני הצדדים, צריך להיזקק לטובתו ומכאן שנקודת המוצא בגזר הדין היא שבמהלך השוד נאשם 1 נותר ברכב.

כאמור, נאשם 1 נותר להמתין ברכב ונאשם 2 יחד עם האחר נכנסו אל החנות כשהם רעולי פנים ועטויי כפפות למנוע את גילוי זהותם. נאשם 2 שהיה מצויד בחפץ החד תפס את נפגע עבירה בחולצתו ואיים עליו עם החפץ החד שיפתח את הקופה והאחר לקח את הכסף המזומן מתוכה. הם לקחו מספר חפצות סיגריות נכנסו אל הרכב ונמלטו כשנאשם 1 נוהג ברכב. שוטר שנענה לקריאה, נסע אחריהם כרז להם לעצור אך נאשם 1 בבחינת עבירה גוררת עבירה החל בנסיעה מהירה על מנת להימלט תוך חציית שני צמתים בהם הופיע ברמזור אור אדום עד שאיבד שליטה על הרכב והתנגש בסלע סמוך לתחנת אוטובוס בה עמדו אנשים שנאלצו לרוץ לצדדים על מנת שהרכב לא יפגע בהם.

אף אם לא נגרמו לנפגע העבירה נזקים פיזיים, בנקל ניתן להבין את האימה שזה חש עת נדרש באיום עם חפץ חד שלוה בתפיסת חולצתו לפתוח את הקופה, כן ניתן לשער את הבהלה שחשו האנשים שעמדו בתחנת האוטובוס ונאלצו לרוץ לצדדים עת ראו רכב במהירות גבוהה מגיע לכוונם.

יחד עם זאת, לקולא יש לתת משקל לכך שלא נגרם לנפגע העבירה נזק פיזי ואין ראייה לנזק נפשי משמעותי ואף הפגיעה הקניינית בבעל העסק מלכתחילה לא הייתה משמעותית (670 ל' ומספר חפצות סיגריות).

13. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מצאתי לתת משקל לתכנון ולארגון שקדם לביצוע עבירת השוד שכלל החלפת לוחית זיהוי לרכב והצטיידות בנשק קר (מברג, חפץ חד), לעובדה שהעבירות נעברו על-ידי שלושה תוך שיתוף פעולה וחלוקת תפקידים, להצטיידות ולשימוש שעשה נאשם 2 בנשק קר (חפץ חד) באיום על נפגע העבירה, לחלקם של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירות, להצטיידות ולשימוש בפרטי לבוש לצורך מניעת זיהויים, למגע הפיזי של נאשם 2 עם נפגע העבירה (תפס בחולצתו) ולנזק הנפשי שנגרם לו, למקום ביצוע השוד ולשעת ביצוע השוד, לסיבה בעטיה נעברו העבירות (רצון להשיג כסף באופן קל ומהיר), לנזק שנגרם לתחושת הביטחון הציבורי ולנזק שעלול היה להיגרם לו היה האירוע מסלים, לנזק שעלול היה להיגרם למשתמשי הדרך כתוצאה מנהיגותו הפזיזה של נאשם 1 לרבות חציית צמתים כשאור אדום מופיע ברמזורים, לפגיעה בשלטון החוק ובעבודה תקינה של נציגי ולנזק שעלול היה להיגרם לאנשים שעמדו ליד תחנת האוטובוס ושנאלצו לרוץ הצדה. לקולה נתתי כאמור משקל לעובדה כי לא נגרם נזק פיזי למתלונן, לעומדים בתחנת האוטובוס, לשוטר ולשאר יושבי הרכב כמו גם לסכום הכסף ולשלל שנשדד, שאינו גבוה.

14. הפסיקה הנוהגת בעבירות השוד והנהיגה הפזיזה היא מגוונת והיא תלויה בנסיבות ה"עושה" לרבות בגילו, בעברו הפלילי ובשאלת שיקומו, אך בעיקר תלויה היא בנסיבות ה"מעשה" לרבות באופי השימוש באלימות, בזוהר הנשדד, בשאלה האם העבירה בוצעה בחבורה, במידת הנזק הנפשי, הפיזי והקנייני שנגרם, בשאלה האם היה שימוש בנשק (קר או חם), במשכו של המרדף, באופי עבירות התנועה הנלוות שבוצעו, אם בוצעו, במקום בו התבצע המרדף (בטבורה של עיר או באזור בין עירוני או באזור עם תנועה דלילה), בזמן בו התרחש המרדף ובעוד נסיבות המשפיעות על מידת החומרה של האירוע.

הגם שכאמור מנעד הענישה בעבירת השוד הוא רחב, בפסקה י' **בעניין ספי** הנ"ל הבהיר בית המשפט העליון כי:

"כבר נכתב פעם אחר פעם כי עבירת השוד צריך שתידון במאסר מאחורי סורג ובריח ועל פי רוב גם לא לתקופה קצרה. זאת, ראשית, בשל הוראת המחוקק בסעיף 402 לחוק הקובעת עונש מירבי של 14 שנות מאסר, ובנידון דידן בשוד בנסיבות מחמירות (בחבורה) אף 20 שנות מאסר, כפי שגם הזכיר בית משפט קמא".

כאמור, בעניינו הורשעו הנאשמים בחלופה המחמירה של עבירת השוד.

להלן תוצג סקירה של פסיקה נוהגת בעבירת שוד בנסיבות דומות לעניינו. הסקירה מתייחסת גם לחלק מהפסיקה אליה הפנו ב"כ הצדדים.

בע"פ 1145/15 **נור גנאים נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.11.2015), אותו צרפה המאשימה, דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהצטייד בכפפות ובכלי הנחזה לאקדח ויחד עם אחר שדדו חנות מכולת כשהם רעולי פנים והותיר על כנו עונש של 42 חודשי מאסר, חרף העדר עבר פלילי וחרף כך שלא היה שימוש באלימות פיזית.

בע"פ 5364/00 **קלבו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 5.3.2001) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם צעיר ששדד סניף בנק דואר באמצעות אקדח צעצוע סכום של ₪ 30,000 והותיר על כנו עונש של 42 חודשי מאסר.

בע"פ 5780/13 **מאיר בן אבו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.7.2014), אותו צרפה המאשימה, קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם ששדד חנות מכולת תוך שהוא מצמיד סכין לצווארו של המתלונן והעמיד את עונשו על 45 חודשי מאסר חלף 52 חודשי מאסר שהוטלו עליו בבית המשפט המחוזי. בית המשפט העליון סבר כי מתחם העונש ההולם באותו מקרה נע בין 30 ל-60 חודשי מאסר.

בע"פ 5368/14 **ציון אברהם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 8.9.2014), אותו צרפה המאשימה, דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם צעיר נעדר עבר פלילי שקשר קשר עם אחר והשניים שדדו תחנת דלק כשהם חבושים בקסדות מגן תוך שהנאשם איים על עובד המקום באמצעות חפץ שנחזה לאקדח והכה אותו באמצעות תיק בראשו והותיר על כנו עונש של 42 חודשי מאסר.

בע"פ 104/12 **מוראדאת נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 05.07.2012) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, שהורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, והותיר על כנו עונש של 34 חודשי מאסר. במקרה זה חבר הנאשם לאחרים ובצוותא חדא כשהם מצוידים בסכין ובאגרופן שדדו באיומים סך של ₪ 1,000 וסיגריות מחנות נוחות בתחנת דלק.

בע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.06.2013) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם

צעיר שהורשע בעבירת שוד של חנות נוחות בתחנת דלק בשל שיקולי שיקום והמיר עונש של 30 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי לעונש של 24 חודשי מאסר. הנאשם שחבש כובע גרב על פניו שדד סכום בסך ₪ 900 תוך שהוא מאיים על המוכר ומציג לו סכין שהייתה ברשותו.

בע"פ 2228/20 **אטרש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.6.2020) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם, בעל עבר פלילי קל, שהורשע בעבירה של שוד בצוותא עם שני חבריו של חנות נוחות בתחנת דלק במהלכו שדדו מהמוכר באיומים כסף וסיגריות בשווי כולל של כ-10,000 ₪. בית המשפט העליון הותיר עונש של 20 חודשי מאסר על כנו חרף המלצת שירות מבחן לענישה שיקומית.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 25619-10-18 **מדינת ישראל נ' רשאד אבו עצא** (פורסם בנבו, 3.2.2020) אותו צרף ב"כ נאשם 1 גזר מותב זה על נאשמים שהורשעו בשלושה אישומים שונים בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות (מכולת, חנות נוחות בתחנת דלק ומינימרקט), שתי עבירות של שינוי זהות של רכב והיזק בזדון עונש של 4 שנות מאסר בהתבסס על עקרון אחידות הענישה. ערעורים שהוגשו נמשכו על ידי המערערים (ע"פ 2147/20 **רשאד אבו עצא נ' מדינת ישראל** וע"פ 1731/20 **אשרף חמידי נ' מדינת ישראל**).

ב"כ נאשם 1 צרף גם את גזר דינו של האחר שהורשע כאמור בנפרד.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 25625-10-18 **מדינת ישראל נ' ג'ברי עלאווי** (פורסם באתר בית המשפט, 3.12.2019) גזר מותב זה על נאשם שהורשע בחמישה אישומים שונים בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, שינוי זהות רכב, גניבת רכב, והפרעה לשוטט עונש של 4 שנות מאסר. במקרה זה דובר בנאשם צעיר (בגיר-צעיר), נעדר עבר פלילי שהשתלב בהליכי שיקום ושבעניינו הוגשו תסקירים חיוביים של שירות המבחן.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 27299-04-20 **מדינת ישראל נ' סאמי עמראני** (פורסם בנבו, 8.4.2021) אותו צרף ב"כ נאשם 2, גזר מותב זה על נאשם שהורשע בעבירת שוד של תחנת דלק באמצעות חפץ דמוי אקדח יחד עם קטין עונש של 18 חודשי מאסר בשל שיקולי שיקום. עוד צוין בגזר הדין כי העונש שהוטל על הנאשם הוא קל מזה שנכון ומקובל להטיל במקרים דומים. הנאשם חזר מערעור שהגיש בעקבות הערות בית המשפט העליון (ע"פ 3192/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 14.7.2021]). אציין כי נסיבות ביצוע העבירה באותו מקרה היו פחות חמורות וכי בעניינו של אותו נאשם הוגש תסקיר מחמיא יותר (הגם ששם הליכי הטיפול טרם הבשילו).

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 26238-11-18 **מדינת ישראל נ' אבו אלקיעאן ואח'** (פורסם באתר פסק דין, 2.9.2019) גזר בית המשפט המחוזי על נאשמים שניסו לשדוד תחנת דלק כאשר נאשם 2 שהבחין שהחנות נעולה לפת את צווארו של המתלונן, הצמיד אליו חפץ הנחזה למספרים והוליכו לעבר החנות תוך שהם מבקשים ממנו בתחילה את מפתחות החנות וכשלא הצליחו לאתר את המפתח דרשו מהמתלונן לפתוח את החנות ונמלטו כשהגיעו ניידות משטרה. נאשמים 1 ו-3, שהורשעו בעבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, שינוי זהות רכב והפרת הוראה חוקית, נדונו לעונש של 28 חודשי מאסר ונאשם 2, שהורשע בעבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות ושינוי זהות רכב, נדון לעונש של 24 חודשי מאסר.

יצוין, כי במקרה זה המאשימה הגבילה עצמה בטיעוניה לעונשי המאסר הנ"ל.

פסיקה בעבירה של נהיגה פוחזת

בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 11059-04-15 **מראחיל נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 24.6.2015) דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של נאשם, בן 19, ללא הרשעות קודמות, שהורשע בעבירות של נהיגה פוחזת והפרעה לשוטרי תוך ניסיון להימלטות מהדין והותיר על כנו עונש 20 חודשי מאסר בפועל הגם שביטל את עונש הקנס שהוטל עליו.

בע"פ 10476/09 **אבו סביח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.1.2010) קיבל בית-המשפט העליון את ערעורו של נאשם, שהורשע בעבירות של הפרעה לשוטרי נהיגה פוחזת ועבירות נלוות תוך ניסיון הימלטות ואישר את הסכמת הצדדים בשל שיקולי שיקום, להפחית את עונשו ל-18 חודשי מאסר חלף 24 חודשי מאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי.

בע"פ 8703/08 **חליל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.2.2009), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של מעשי פזיזות ורשלנות הפרעה לשוטרי נהיגה ללא רישיון והותיר על כנו עונש מאסר בפועל בן 18 חודשים.

בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 11520-05-16 **שמביק נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 20.6.2016) דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של נאשם שהורשע בנהיגה פוחזת, הפרעה לשוטרי ועבירות נלוות ואישר עונש מאסר בן 14 חודשים (תוך הפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים- 3 חודשים במצטבר).

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 2308-12-15 **מדינת ישראל נ' לואי אבו עיש** (פורסם בנבו, 4.5.2016) בית המשפט גזר על נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה פוחזת, הפרעה לשוטרי ונהיגה ללא רישיון נהיגה לאחר שנמלט משוטרים שהורו לו לעצור עונש של 13 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי י-ם) 14534-06-13 **מדינת ישראל נ' מחמוד מדבוח** (פורסם בנבו, 18.2.2015), אותו צרף ב"כ נאשם 1, גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בעבירות של מעשה פזיזות ונהיגה ללא רישיון נהיגה עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

15. לא מצאתי לחרוג ממתחמי העונש ההולמים שקבעתי, ובתוך מתחם העונש נתתי משקל להודאת הנאשמים ולחיסכון בזמן שיפוטי הנגזר מכך, לגילם הצעיר של הנאשמים, לעובדה כי הם נעדרו עבר פלילי, לנסיבותיהם האישיות-משפחתיות ולפגיעה של העונש בהם ובמשפחתם.

כן נתתי משקל להתרשמות שירות המבחן מהמאפיינים החיוביים שמצא אצל הנאשמים.

מן הצד השני נתתי משקל גם לשיקולי ההרתעה. כזכור, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית ביחס לשני הנאשמים, והמליץ על ענישה מוחשית.

ביחס לנאשם 1 צוין בתסקיר כי שירות המבחן התרשם שזה ביצע את העבירות על רקע היגררותו אחר חברה שולית, כי נוטה לפעול באימפולסיביות, כי מתקשה לציית לגורמי אכיפת החוק, כי מתקשה להפעיל שיקול דעת ביקורתי, כי מתקשה לקחת אחריות ונוקט בגישה מצמצמת ומרחיקה וכי דפוסי התנהגותו הבעייתיים נובעים מזהות לא מגובשת ביחס לשמירה על החוק. שירות המבחן אף התרשם כי קיים סיכון להמשך מעורבות בפלילים.

ביחס לנאשם 2 צוין בתסקיר כי זה פעל בעת ביצוע העבירות באימפולסיביות ובאגרסיביות, כי יתכן ומתקשה הוא לראות את מאפייני התנהגותו האלימה והמאיימת, כי הוא נוטה להיגרר אחרי חברה שולית, כי הוא עלול להגמיש את גבולות החוק באגרסיביות כדרך פתרון למצוקותיו וכן שבהעדר סמכות הורית מציבת גבול הוא עלול להמשיך להסתבך בפלילים. שירות המבחן התרשם גם כי קיימת רמת סיכון להמשך מעורבותו בעבירות פליליות ולהתנהגות אלימה.

שכיחות התופעה של שידית נותני שירות בחנויות נוחות כמפורט לעיל, מצדיקה גם מתן ביטוי מסוים לשיקולי ההרתעה הרבים.

16. תמים דעים אני עם המאשימה בדבר כך שראוי לקבוע בעניינם של הנאשמים מתחם עונש הולם ועונש זה, חרף השוני במעשיהם, זאת למעט רכיב אחד אליו אתייחס בהמשך.

מבחינת ה"עושה" מדובר בשני נאשמים צעירים, נעדרי עבר פלילי שבעניינם הוגשה המלצה דומה של שירות המבחן.

מבחינת ה"מעשה", הרי שמחד מעשיו וחלקו של נאשם 2 בעבירת השוד הם חמורים באופן משמעותי מאלה של נאשם 1, שכן בעוד שחלקו של נאשם 1 בשוד התמקד בנהיגה ובהמתנה ברכב מבלי להיכנס אל החנות וליצור מגע עם המתלונן (הגם שכאמור גם הוא הורשע בעבירת השוד ולא בסיוע לו, והגם שגם הוא נטל חלק בהכנות המוקדמות, לרבות בתכנון השוד ובשינוי הזהות של הרכב), נאשם 2 נכנס לחנות יחד עם האחר, איים על המתלונן, באמצעות חפץ חד בו החזיק, אחז בחולצתו של המתלונן, דרש ממנו לפתוח הקופה, שאל היכן הסיגריות ונטל חפסות סיגריות.

מאידך, נאשם 1 הורשע בעבירה נוספת לא קלה של נהיגה פוחזת, עבירה בה לא הורשע נאשם 2. לפיכך נראה שהפן של החומרה הקיים אצל האחד מתאזן עם הפן של חומרה הקיים בעניינו של השני.

17. הגם שסבורני כי הענישה של שני הנאשמים צריכה להיות זהה מהטעמים שפורטו לעיל, סבורני כי על נאשם 1 יש מקום להטיל רכיב עונשי נוסף של שלילת רישיון נהיגה. מודע אני לכך שהמאשימה, מסיבה

לא ברורה, לא עתרה לרכיב עונשי זה, ומודע אני לכך שעל דרך כלל בית המשפט לא יהיה "יותר קטגור מקטגור", ואולם לטעמי לא ניתן לגזור עונשו של מי אשר נמלט ברכב משוטר שכורז לו לעצור, נוסע במהירות, חוצה שני צמתים בהם האור ברמזור אדום וגורם לאנשים לרוץ ממקומם כדי לא להפגע מהרכב שאיבד שליטה ונתקע בסלע, מבלי לשלול ממנו את הרישיון להמשיך לנהוג. נהיגה שכזו היא מסוכנת ובעלת פוטנציאל פגיעה ממשי במשתמשי הדרך וביושבי הרכב, ועונש של פסילת רישיון נהיגה מתבקש ממש.

יחד עם זאת, בשל כך שהמאשימה לא עתרה לרכיב זה, בשל גילו הצעיר של נאשם 1 ובכדי לאפשר אופק שיקומי בהקשר זה, לא מצאתי להכביד את היד גם ביחס לרכיב זה.

18. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. 25 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע או עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה או עבירה של מעשי פיזיות ורשלנות.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

ד. פיצוי למתלונן בסך של 2,000 ₪ למתלונן. הפיצוי ישולם בתוך חצי שנה מהיום.

ה. פסילת רישיון נהיגה למשך 12 חודשים החל מיום השחרור מן המאסר. הפסילה תהיה במצטבר לכל פסילה אחרת, אם קיימת. על הנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט או למלא תצהיר מתאים לצורך תחילת מנין התקופה.

נאשם 2

א. 25 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע או עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה או עבירה של מעשי פזיזות ורשלנות.

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום השחרור מן המאסר, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

ג. פיצוי למתלונן בסך של 2,000 ₪ למתלונן. הפיצוי ישולם בתוך חצי שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, י' טבת תשפ"ב, 14 דצמבר 2021, במעמד הצדדים.